

Dalsze możliwe działania wytwórców w związku z komunikatami OSD w sprawie niezrealizowanych umów przyłączeniowych

W lipcu 2024 r. na stronach internetowych czterech największych operatorów systemu dystrybucyjnego pojawiły się komunikaty w związku z opublikowaną Informacją Prezesa URE nr 37/2024 oraz wezwaniem zarówno Operatorów Systemu Elektroenergetycznego jak i wytwórców do zweryfikowania umów przyłączeniowych ze względu na upływ maksymalnego terminu wyznaczonego ustawą OZE do jakiego wytwórcy mogli wydłużyć termin na dostarczenie energii elektrycznej po raz pierwszy do sieci poprzez złożenie stosownego wniosku, o którym mowa w art. 184d ust. 1 i 1a ustawy OZE.

Zgodnie z jak się wydaje spójnym stanowiskiem OSD, Operatorzy zamierzają wystosować do wytwórców będących stronami wciąż niezrealizowanych umów przyłączeniowych instalacji OZE zapytania, celem wykazania objęcia przyłączanej instalacji wygraną aukcją rynku mocy lub zaawansowanego etapu realizacji tej instalacji. Informacje te mają być podstawą do podjęcia dalszych działań Operatorów związanych z upływem terminu, o którym mowa w art. 184d ust. 1 ustawy OZE. Niniejszy tekst stanowi kontynuację naszych rozważań na ten temat, w ślad za artykułem, który ukazał się na łamach CIRE

<https://www.cire.pl/artykuly/brak-kategorii/co-dalej-z-niezrealizowanymi-umowami-o-przylaczenie-do-sieci-po-16-lipca-2024-r>

Pojawia się bowiem pytanie jakie dalsze działania mogą podjąć wytwórcy zainteresowani kontynuacją realizacji umów przyłączeniowych w sytuacji otrzymania wezwania od Operatora, a w dalszej kolejności być może wypowiedzenia umowy przyłączeniowej.

WYMAGANY POZIOM ZAAWANSOWANIA INWESTYCJI

O ile wspomniana przesłanka objęcia instalacji OZE wygraną aukcją rynku mocy nie budzi większych wątpliwości interpretacyjnych i wynika z przepisów prawa (por. art. 81 ust. 9 ustawy OZE), o tyle przesłanka stopnia zaawansowania realizacji instalacji OZE jest na ten moment trudna do zinterpretowania. Należy zauważyć, że ustawodawca nie wskazał na kryteria takiej oceny. Oznacza to, że OSE ustalając ww. przesłanki posiadają pewną dowolność, ograniczoną jednak zasadą równego traktowania użytkowników jak i perspektywą zarzutu nadużycia prawa podmiotowego. Konieczna będzie zapewne także analiza konkretnych stanów faktycznych, stopień zaawansowania projektu, poniesione koszty i realna perspektywa wykonania umowy przyłączeniowej. Okoliczności te powinny być wskazywane przez wytwórców w odpowiedzi na wezwanie Operatora. Nie można bowiem tracić z pola widzenia celów polityki klimatycznej, które wymuszają wzrost generacji z OZE. Pomogłoby w tym pozostawienie i dalsze realizowanie tych projektów, które rokują na końcowy sukces i realizację umów przyłączeniowych, przy jednoczesnym wypowiedaniu tych umów przyłączeniowych, przy których nie widać szans na ich realizację, a tym samym takie „projekty” nie tylko nie pomogą, co wręcz szkodzą (blokując moce) w osiągnięciu tych celów.

WERYFIKACJA POSTANOWIEŃ UMOWY PRZYŁĄCZENIOWEJ

Analizując możliwość wypowiedzenia umowy przyłączeniowej, konieczna będzie także weryfikacja treści postanowień umownych. Przepis art. 7 ust. 2a pkt 2 pr.en. wprowadza jedynie obowiązek zawarcia w umowie przyłączeniowej instalacji OZE postanowienia, zgodnie z którym podstawą wypowiedzenia umowy jest niedostarczenie energii elektrycznej po raz pierwszy do sieci w terminie wskazanym w umowie przyłączeniowej, nie dłuższym niż 48 miesięcy od zawarcia umowy przyłączeniowej. Nie precyzuje on jednak dokładnego momentu w którym strona umowy może z uprawnienia do jej wypowiedzenia na tej podstawie skorzystać (złożyć stosowne oświadczenie woli). Dlatego też uznać

należy, że strony umowy przyłączeniowej mogły dookreślić w umowie kwestie wypowiedzenia umowy, o którym mowa w art. 7 ust. 2a pkt 2 pr.en., co wydaje się uzasadnione koniecznością pewności stron co do dalszego wykonywania umowy przyłączeniowej w sytuacji braku terminowego dostarczenia energii po raz pierwszy do sieci. W przypadku doprecyzowania terminu w jakim strony mogą skorzystać z uprawnienia do wypowiedzenia umowy, należy poddać analizie możliwość wypowiedzenia takiej umowy przyłączeniowej z uwzględnieniem konkretnych postanowień w niej zawartych.

PODMIOT WŁAŚCIWY DO ROZSTRZYGANIA SPORÓW

Jeżeli jednak na tle zawartej umowy dojdzie do sporu - np. wytwórca kwestionować będzie skuteczność wypowiedzenia umowy lub też spór obejmował będzie kwestie nienależytego wykonywania lub niewykonywania zobowiązań umownych - należy również rozważyć kwestię podmiotu właściwego rzeczowo do rozstrzygnięcia sporu. Zgodnie z art. 8 ust. 1 pr.en. w zakresie sporów powstałych na tle umowy o przyłączenie do ich rozstrzygnięcia właściwy jest Prezes URE jedynie w przypadku, gdy sporna sprawa dotyczy odmowy zawarcia umowy przyłączeniowej (w tym zwiększenia mocy przyłączeniowej) lub odmowy dokonania zmiany umowy, o której mowa w art. 7 ust. 2a pr.en. w zakresie terminu dostarczenia po raz pierwszy do sieci energii elektrycznej. O ile więc drugi przypadek odnosi się pośrednio do kognicji Prezesa URE, o której mowa w art. 184d ust. 3 ustawy OZE, o tyle uznać należy, że ogranicza się ona jedynie do sporu dotyczącego odmowy zmiany umowy w zakresie dostarczenia energii elektrycznej po raz pierwszy do sieci na datę wskazaną we wniosku wytwórcy, nie zaś do sporów wynikłych na tle wypowiedzenia umowy przyłączeniowej, ze względu na brak terminowego wykonania tego obowiązku. Należy więc za doktryną podzielić pogląd, zgodnie z którym kompetencje Prezesa URE do rozstrzygnięcia sporów należy rozumieć wąsko, ograniczając ją jedynie do przypadków enumeratywnie wymienionych w art. 8 ust. 1 pr. en.

Właściwym więc do rozstrzygnięcia sporów dotyczących ustalenia bezskuteczności wypowiedzenia umowy czy odpowiedzialności kontraktowej stron ze względu na nienależyte wykonywanie umowy będzie sąd powszechny. Taki podgląd potwierdza również orzecznictwo, gdzie Sąd Najwyższy w wyroku do sygn. III SK 35/07 orzekł, że rozstrzygnięcie zagadnienia, czy rozwiązanie umowy nastąpiło zgodnie z prawem (postanowieniami umowy i Prawem energetycznym) nie należy do kognicji Prezesa URE, lecz do właściwości sądu powszechnego. Z kolei w wyroku Sądu Antymonopolowego do sygn. XVII AmE 80/01 Sąd zauważył, że rozstrzygnięcie kwestii, czy niewykonanie umowy jest działaniem sprzecznym z prawem, czy też jest prawnie usprawiedliwione nie należy do zakresu wymienionego w art. 8 ust. 1 pr. en., bowiem jest to kompetencja sądów powszechnych, a powód może dochodzić swoich praw wytaczając stosowne powództwo.

Pierwotnie tekst ukazał się: CIRE, 02.09.2024